



Esbjerg Kommune
Att. Stig Kindberg

Naturbeskyttelse (F2
postkasse)
J.nr. 2025 - 54758
Ref. jkw
Den 12. december 2025

**Dispensation til belysning af skulpturen "Mennesket ved havet" inden
for strandbeskyttelseslinjen på matr.27, Vognsbøl, Esbjerg Jorder,
Sædding Strandvej 2, 6710 Esbjerg V, Esbjerg Kommune**

Ansøgning

I har ansøgt om dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 15 til belysning af skulpturen "Mennesket ved havet" inden for strandbeskyttelseslinjen på matr.27, Vognsbøl, Esbjerg Jorder, Sædding Strandvej 2, 6710 Esbjerg V, Esbjerg Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen er meddelt på vilkår at skulpturerne kun belyses i den del af året der ligger ud over "De Lyse Nætter" der omfatter perioden 5/5 – 8/8.

I perioden 9. august til 4. maj kan skulpturerne belyses med hvidt lys i tidsrummet fra gadebelysningen tændes og indtil kl. 23.00.

I ovennævnte periode gælder følgende undtagelser f.s.v. angår tidsrum/lysets farve:

- Juleaften, 1. og 2. juledag: Rød hele dagen
- Påske søndag og Påske mandag: Gul hele dagen
- Orange dage (FN-dage mod vold mod kvinder): Orange hele dagen
- Earth day slukkes lyset fra kl. 20:30
- Langfredag og allehelgen forbliver kunstværket mørkt

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger. I kan se en klagevejledning i bilag 2.

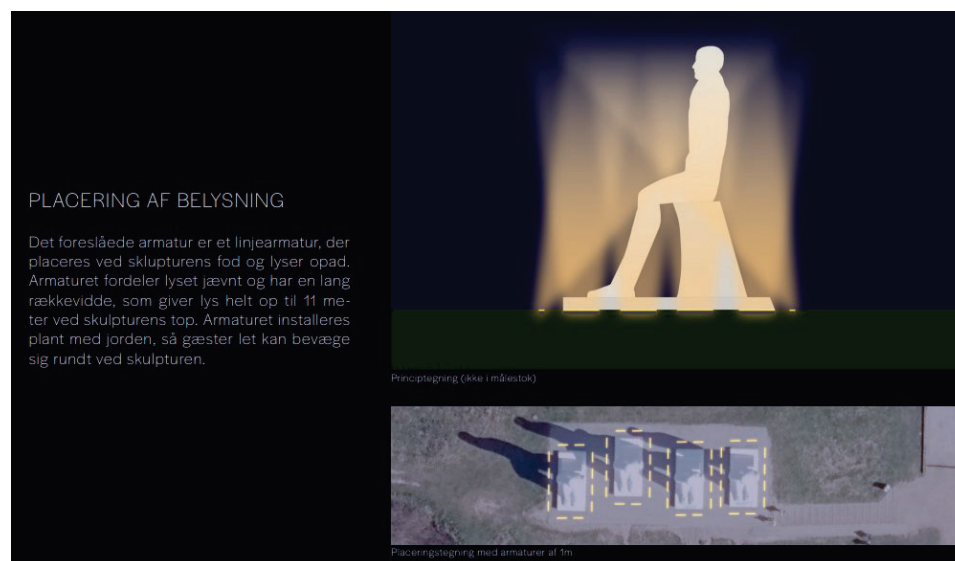
I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Redegørelse for sagen

Esbjerg Kommune ansøger om at etablere belysning af skulpturen ”Mennesker ved Havet”. Skulpturen er udført af billedhuggeren Svend Wig Hansen og består af 4 mennesker der spejder ud over havet. Værket har en højde på 9 m og er placeret nord for Esbjerg Havn ca. 20 m fra stranden.

Værket er i dag omfattet af den udvidede del af strandbeskyttelseslinjen, men lå på tidspunktet for opførelsen i 1995 udenfor strandbeskyttet område.

Den tekniske installation placeres i niveau med og plant med jorden omkring hvert ”Menneske”, og vil ikke have synlige del over terræn.



Esbjerg Kommune anfører:

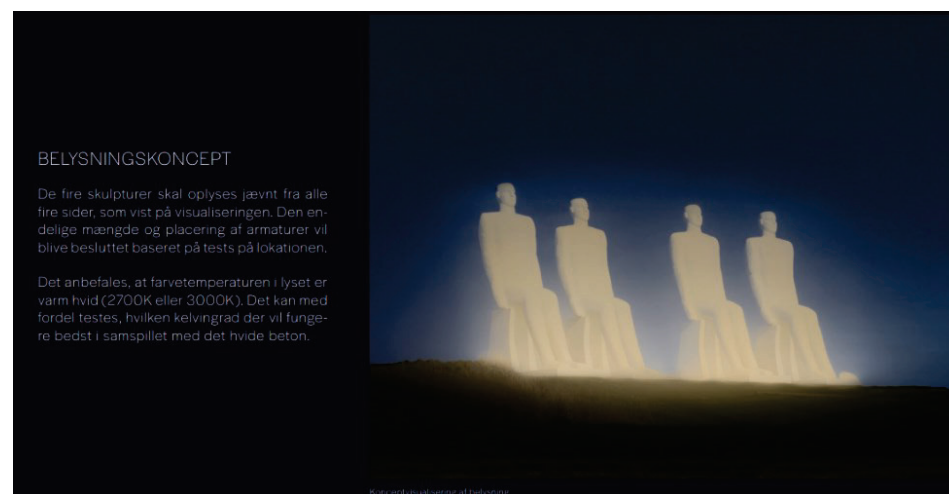
Esbjerg Kommune har været i dialog med arvingen Nicolai Wiig-Hansen og vi har fået tilladelse til at gå videre med vores projekt. Herudover har vi tilbudt Nicolai om at være med til evt. prøveopsætninger for at kunne bidrage med ideer således værket behandles med respekt for kunstneren.

Vedr. tændetider så er det et stort ønske at kunstværket belyses alle dage sammen med gadelyset dog kun om aftenen og at lyset slukker omkring kl. 23:00. Det vil sige det ikke tænder igen om morgenen men først igen med gadelyset om aftenen. Dette sker for respekt for Mandø Darksky projektet hvor gadelyset ligeledes slukker kl. 23:00.

Herudover er det et ønske at kunstværket som udgangspunkt kun belyses med "hvid" farve dog ved særlige anledninger i farve.

Belysning til skulpturen Mennesket ved Havet i Esbjerg udformes ud fra følgende kriterier.

- *Lysdesignet skal fremhæve skulpturens kvaliteter på en harmonisk måde med armaturer placeret på alle fire sider af skulpturen.*
 - *Belysningen skal give plads til dagslysets skiftende karakter og understøtte skulpturens møde med skumring.*
 - *Belysningen vil være slukket efter kl. 23.00.*
- for at spare energi og bevare mørket til gavn for biodiversiteten og nattehimlen.*
- *Farvet belysning på skulpturen anvendes til at markere højtider og begivenheder i bylandskabet*





I Wikipedia er anført om skulpturen:

Mennesket ved Havet, i folkemunde ofte kaldet De 4 hvide mænd, er en 9 meter høj skulptur i hvid beton, udført af billedhuggeren, maleren og grafikerens Svend Wiig Hansen.

Skulpturen blev afsløret d. 28. oktober 1995 og er opført af Esbjerg Kommune, Statens Kunstfond og private sponsorer i anledning af kommunens 100-års jubilæum i 1994.

Skulpturen der blandt andet er inspireret af Påskeøens monolitter, skildrer det rene og ufordærvede menneskes møde med naturen. Mennesket som det var, da det kom ud af mors liv. Mennesket før det rejser sig og begynder at handle. Det er først da, sagde Wiig Hansen, at det går galt. Først da får mennesket "snavs" på fingrene.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelses-linjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV.

Det nærmeste Natura 2000-område ligger ca. 500 m mod sydøst. Når der henses til det ansøgte karakter og dets placering er det Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke kan påvirke Natura 2000-området, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering. Det vurderes endvidere, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV, idet Kystdirektoratet vurderer, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet finder, at ansøgningen om at kunne belyse skulpturerne, kan anses som et ønske om at kunne tilpasse værket i forhold til den udvikling i

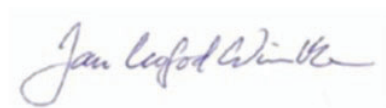
relationen mellem værket og byen, der er sket over tide siden, og som har afledt et ønske om at kunne føje endnu en dimension til oplevelsen af installationen.

Direktoratet finder, at i og med værket blev etableret uden for strandbeskyttet område, kan det gøres gældende, at der har været en berettiget forventning om at kunne udvikle værket over tid.

Direktoratet bemærker endvidere, at en dispensation ikke indebærer at belysningen skal findes sted, hvorfor den vil kunne tilpasses/ænders inden for den i vilkåret meddelte ramme.

Kystdirektoratet finder på denne baggrund, at der kan dispenseres som ansøgt

Med venlig hilsen



Jan Kofod Winther
Specialkonsulent
+45 91 35 74 34
jkw@kyst.

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag
Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Esbjerg Kommune, raadhuset@esbjergkommune.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Esbjerg, esbjerg@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydvestjylland, sydvestjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Esbjerg, esbjerg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Nationalpark Vadehavet, Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

raadhuset@esbjergkommune.dk; dn@dn.dk; esbjerg@dn.dk; fr@friluftsradet.dk;
sydvestjylland@friluftsradet.dk; natur@dof.dk; dof@dof.dk; esbjerg@dof.dk;
dbf.oestjylland@gmail.com; vadehavet@danmarksnationalparker.dk;
sts4@esbjerg.dk;

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens¹ § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen² skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.